

Johan Borgman al 53 jaar

3/11

„praktizijn”

OOSTERBEEK — Toen Willem Kloos schreef:

'DE ZEE, DE ZEE KLOTST VOORT IN EINDELOZE DEINING'
DE ZEE, WAARIN MIJN ZIEL ZICHZELF WEERSPIEGELT ZIET',

was hij geïnspireerd door mijn schilderwerk'.

Dat zegt Johan Borgman, 83 jaar oud, nog altijd praktizerend natuurgeneeskundige en parapsycholoog. Maar met deze beide aanduidingen zijn we er nog niet. Want Johan Borgman is ook schilder, schrijver en dichter. En op die terreinen beweegt hij zich nog steeds. Als zijn tijd het hem tenminste toelaat. Als schilder treedt hij dezer dagen op de voorgrond, nu woensdagavond in het gemeentehuis in Oosterbeek een tentoonstelling van zijn schilderwerken geopend is. Al de activiteiten van Johan Borgman zijn niet van elkaar te scheiden. Wie zijn schilderijen bemerkt dat al snel. Zijn schilderwerk bij uitstek vormen zeegezichten. Maar deze laten zich verklaren aan de hand van de dichter Kloos. In het water, en nog meer in de lucht weerspiegelt zich het innerlijk leven van Johan Borgman. Zijn lichten openbaren het Licht, in de zin van een goddelijk licht. Zijn werken zijn vervuld van geloof. Al zijn overtuiging legt de schilder neer in prachtig geschilderde zeegezichten; in zijn gedichten en ander literair werk; maar ook in de behandeling van zijn patiënten, waarvoor hij drie dagen per week spreekuur houdt.

Toeval

Gedurende het gesprek met Johan Borgman houdt hij zijn ogen bijna gesloten. Slechts één maal sperren zij zich meer dan le-

afvraag of een bepaalde parapsychologische waarneming niet op toeval berust. 'Toeval', zegt Borgman, 'bestaat niet'. Zijn para-psychologische begaafdheden stelt de 'praktizijn' Borgman, zoals hij zich laat omschrijven in het telefoonboek, uitsluitend ten doel om ziekteprocessen te beïnvloeden. Zijn praktijk oefent hij nu sinds 53 jaar uit, maar al ver voor die tijd deed Johan Borgman zijn waarnemingen. Hij vertelt dat hij als kind met zijn vader een jongetje passeerde, waarvan hij meende dat het kind een raar geel plekje op zijn borst had. Die kleur geel, die vaker voor het netvlies van de para-psycholoog opdoemt, zou naar hij later waarnam duiden op de aanwezigheid van t.b. Het verschijnsel komt op, naar Johan Borgman verklaart, bij het afzoeken van het lichaam van patiënt.

Moeder

De para-psychologische begaafdheden heeft Johan Borgman van zijn moeder meegekregen, op een foto een boeiende vrouw, met een wat omfloerste blik. 'Zij had het van haar vader. We waren thuis met zes kinderen. 't Merkwaardige is dat geen van de anderen het heeft overgenomen. Wel zijn ze ontvankelijk voor de waarnemingen. Het leven van Johan Borgman heeft zich voornamelijk in Groningen, Amsterdam en Den Haag afgespeeld. In Den Haag solli-

Natuurgeneeskundige, parapsycholoog, dichter en schilder

citeerde hij als jonge man op een ingeving naar een betrekking bij een bank. Dat verhaal maakte bij een der directeurs zoveel indruk, dat hij werd aangenomen, hoewel er geen enkele ambitie bij de sollicitant te bespeuren was. In deze omgeving heeft Borgman een aantal jaren doorgebracht. Maar een leven met dat 'nare geld paste niet bij deze wonderlijke man: liever dan met de boekhouding hield hij zich bezig met het schrijven van gedichten en het schilderen van zeegezichten. Door die literaire activiteiten kwam Johan Borgman Willem Kloos op het spoor, de dichter, die iets 'bijzonders' aan deze bankemployé bemerkte. Door toedoen van Kloos verscheen in 1912 een eerste dichtbundel van Borgman, die inmiddels toegang had gekregen tot de Nieuwe Gids en lid was geworden van de Nederlandse Vereniging van Letterkun-

Sympathiek

Willem Kloos vormt een dierbaar begrip voor Johan Borgman. 'Hij was een man die me zeer sympathiek was. Hij vond mij een 'ijl kereltje'. Zelf was Kloos een stil man, hij zei erg weinig. Vreemd voor een dichter vond ik zijn instelling met betrekking tot de tijd. Kloos was in dat opzicht uitermate punctueel. Als je iets te laat op een afspraak was, dan viel hij daar eerst over, alvorens je te groeten'. Een andere vriendschap gold Jan Ligthart, de pedagog. Borgman:

'Hij interesseerde zich voor het occultisme. Van hem herinner ik me nog sterk de gewoonte eens per dag een uur alleen te willen zijn. Het heeft hem zijn leven gekost. Op een vakantie in Laag Soeren weigerde hij gezelschap tijdens een wandeling langs het Apeldoorn-Dierens Kanaal. Het stormde die dag vreselijk. Door een rukwind is hij in het water terechtgekomen. Een schipper heeft hem er uit gehaald. Z'n horloge tikte nog, maar zijn hart stond stil'.

De natuurgeneeskunde heeft Johan Borgman zich door zelfstudie eigen gemaakt. De activiteiten op dat gebied brachten hem tot directeur van het Instituut voor Natuurgeneeswijze in Amsterdam. 'Het leven' zegt Johan Borgman

'is erg zwaar geweest. Maar niet zo zwaar als een man veronderstelde toen hij zei: wat heb je aan je ellendige rottige gaven. Je treft er alleen maar ziektes mee aan. Dat is niet waar. Dat is niet vreselijk, omdat ik die ziektes ten slotte ook probeerde te genezen'.

'De reacties op mijn werk van de kant van de officiële medische stand? Ach, ze durven er niet aan. Maar ze zien natuurlijk wel dat je succes hebt behaald'.

KOOS TUITJER

(Gemeentehuis Oosterbeek: Schilderijen van Johan Borgman. T.m. 14 februari maandag t.m. vrijdag 9-12 en 14-17 uur)

Veel n genieto samen

ARNHEM — Dat in 9 prettige samenwerking door muzikale en vocale bles een voortreffelijk I